

Székely Közélet

Politikai, közgazdasági és társadalmi ujság

Előfizetési árak:
Égész évre 50 leu, félévre 25 leu, negyedévre 13 leu.
Egyes szám ára 1 Lei.

Felelős szerkesztő:
TOMPA LÁSZLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Bulevardul Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 14. sz.
Telefonszám: 34.
Megjelenik minden vasárnap.

Lent keleten

Kemal pasa legutóbbi meglepő diadalai után — miközben ő az antant-hatalmakkal tárgyal, hogy győzelme gyümölcseit népe javára biztosíthassa — újabb izgalmas események vannak napirenden.

A görög nép, állítólag: angol biztatásra, fellázadt a már egyszer elűzött, majd újra visszatért Konstantin király ellen és lemondásra kényszerítette. A lemondást erős forradalmi mozgalom előzte meg és erőszakolta ki, miközben a katonaság is a nép mellé pártolt. A tömeg Konstantin nagy ellenfelét: Venizelosz volt miniszterelnököt életve, köztársaság felállítását követeli. A király viszont lemondó nyilatkozatában fiát, György herceget jelölte meg utódjául. Hogy királyság vagy köztársaság lesz-e legközelebb Görögország, a következő napok fogják eldönteni.

*

Rendre itt is, ott is így valik mind zavarosabbá a külpolitikai helyzet. A horvátok függetlenséget követelnek. Jugoszlávia a török-görög események miatt — hírek szerint — mozgósít, az oroszok nyugtalanító beavatkozási szándékáról is beszélnek. Ilyen körülmények közt mindenkit erősen érdekel és izgat, milyen lesz az eseményekkel szemben Románia magatartása? A mennyire egyszerű logikával megíthetjük, az országnak a fegyveres beavatkozástól tartózkodnia kell, mert a beavatkozást semmi érdeke nem kívánhatja. Ennek ellentmondásának azok az értesülések, melyek az 1916—18. évbéli kororsztályok behívásáról szólnak. A kormány azonban ezt a koronázási előkészületekkel, az ünnepélyes alkalommal lefolytatandó diszhadgyakorlatok tartásának szándékával magyarázza. De történjenek ezek az intézkedések csakugyan a koronázás alkalmából, vagy legyenek akár óvatossági intézkedések, valószínűnek kell tartanunk, hogy Románia — ha csak nem kényszerítik — az újabb bonyodalmakba nem fog fegyveresen beavatkozni.

Ilyen beavatkozásba pedig egy állam, ha csak maga is nem akarja, manapság már a legritkább esetben kényszeríthető.

Ismét miniszterjárás.

van nálunk; ma, szombaton reggel 8 órakor külön vonattal Constantinescu földművelésügyi miniszter érkezett városunkba, hogy innen Homoródszentpálra utazva, a Gyarmathy-féle földbirtokból kisajátított területek ünnepélyes birtokba adásánál jelen lehessen. A minisztert, akivel Tanasescu Szilárd és Kiss Géza dr. képviselők is ide érkeztek, a vasuti állomásnál Negruțiu F. Emil polgármester üdvözölte a hivatalok, testületek részéről megjelentek és más érdeklődők jelenlétében. Beszédében örömet fejezte ki, a felett, hogy a kormány tagjai mostanában gyakrabban keresik fel ezt a vidéket is, ami azt bizonyítja, hogy irántunk felsőbb helyen érdeklődést tanúsítanak. A miniszter az üdvözlésért köszönetét fejezte ki, kijelentvén, hogy jó indulattal jött és itt, mint mindig, jól érzi magát. A megjelentekkel való rövid beszélgetés után, a miniszter, kíséretével, a vármegye néhány vezető tisztviselőjével autóra ült és Homoródszentpálra ment. Terv szerint, 11 óra után jön ide vissza, küldöttségeket is fogad, miután őt előbb a vármegyei háznál Neamțu prefectus üdvözölte. A miniszter tiszteletére közébéd is lesz, mely után innen Csikszeredára fog tovább utazni.

Lapunk zártakor a társaság még künn van Homoródszentpálon. Az ott történekről jövő szánunkban közlünk tudósítást.

Nagy tűz volt Zetelakán is.

— Néhány megjegyzés a tüzek okairól. —

Mily melegséget, bizonyos fokú melegegedettséget gerjeszt a családi körben a kályhában pattogó tűz világa; nemcsak a test, a didergő tagok, hanem a lélek is, mintegy átmelegedik és a szív fájó és fázó érzései legalább is egy pillanatra csillapulni, egésztelődni kezdenek. De mennyire más a kép, amikor az emberi vigyázatlanság vagy gonoszság a tüzet, szörnyeteg alakjában jeleníti meg. Vörpiros lángjainal mint csapadnak el a piros pozsgásu gyermek-arok. Perzselő léggajtól mily bőségesen patakzanak a kősziklaerős férfiak szeméből a keserű könnyek. Tűzlángos karjaival mint öleli magához azt az arany kalászt, amely a szegény földműves arcának verőjékével öntözött földön ringott.

Szept. 25 én kora hajnali órában harangok vészese kongása, kürtök félelmes sikoltása hirdette a tűzszörnyetegnek megjelenését Zetelakán.

Márton János jegyző és Sebestyén István földbirtokos hatalmas, kőből épített csürei és istállója a bennök óriási mennyiségben felhalmozott gabona és szénatermékekkel együtt lettek a tűzvész zsákmányai. A szenvedett kár több százezer leu értéket képvisel. A tűz keletkezésének oka ismeretlen.

Azokban, ha valaki figyelemmel kísérte a gyakori tüzesetek megjelenésének idejét, egy különös jelenség mindenestre figyelemre méltó. És az az, hogy rendszerint, vasár- és ünnepnapot követő éjjeli vagy hajnali órákban szokott előfordulni. A jelzett napon pedig minden falu korcsmája zsufozásig tömve, a Bachusnak áldozók nagy tömegével. Amint a mostani esős idők a földbe vetett magvakat kikeltették és zöldel az egész határ, épp úgy a szeszes italok, amelyeket rogyásig fogyasztanak az emberek minden vasárnap, keltik ki a szivben rejtőző ellenséges érzések dudáinak a magvait és termik vészese gyümölcüket. Józan ész ily gonoszság véghezvite'ire képtelen, de a szesz megadja a „bátorságot“ és megássa a sirját sok becsületes, munkás ember boldogságának. A vasárnapi tivornyáknak a közigazgatási korlátozása igen sok, még esetleges szerencsétlenségnek vehető elejét. A faluknak békés, józan életű polgárai jól tudják, hogy máskülönbben is mily sokat szenvednek ezen korcsmai töltelések éjjeli viselkedésétől, akik egész a reggeli órákig végig lármázzák, ordítják a fa'ut és zavarják a békés nyugalmat. A vasárnapi alkohol túlságos és korlátlan élvezetében egész bátran fölálhatjuk a legtöbb esetben a tüzesetek indító okát, nemcsak azon szempontból, hogy „virtust“ ad, hanem azokból is, mert elveszi a józan megfontolást, előrelátást, pl., hogy egy eldobott cigaretta milyen katasztrófális következménnyel járhat.

Természetes, hogy ezen szerencsétlenség egyszerű tudomásul vételével érző ember be nem érheti, hanem a segélynyújtást teszi kötelességévé résztvevő lelke, lelkiismerete. Márton János, volt jegyzőnek, aki a vármegye legtehetségesebb jegyzőinek egyike, segélykezést nyújthat mindjárt a felsőbb közigazgatási hatóság képviselője az által, hogy legalább is a nyugdíjának a kieszközöléséről gondoskodik, amely intézkedés nemcsak a méltányosság és a jog keretébe beilleszthető, hanem a humánus érzés ezt most parancsolóan sürgeti. Ugy neki, mint a másik két károsultnak — Juga Andrásnak is benn égett 100 kalangyánál több gabonája és sok szekér szénája — a jobb módú gazdatársadalom siessen segítségére. Minden községben a tehetősebb gazdák álljanak a segélyakció élére és indítsák meg a gyűjtést s az eredményről értesítsék a zetelaki előjáróságot. Itt majd gondoskodnak a segély elszállításáról és szétosztásáról, valamint nyilvános nyugtázásáról is, hogy maga a földművelő nép is észrevegye: kiknek a szive, lelke van telítve emberbaráti, nemes érzelmekkel.

Ne feledjük el, hogy a „ma nekem, holnap neked“ mondás esetleges teljesedése, mint ijesztő rém, mindig a szerencsésebb anyagi helyzetben levőket nyugtalanítja.

Csappanak fel magasabbra a pusztító tűz lángjainal a szív építő, nyomort enyhítő lángjai. A részvétlenség

helyébe lépjen a részvétel, az önzést váltsa föl az önzetlenség, a gyűlöletet a szeretet, az érzéstelenséget az együttérzés s a rossz fölött győzedelmeskedjék a jó, mert máskülönbben, amint az embert oly jól ismerő tragikus költő Shakespeare mondja:

„Igy tanyázik jó és rossz emberbe, mint fába, S ha jó felett a rossz túlsúlyban áll, Az örlő féreg ott van, a halál.“

Gáspár Béla.

A 2°/_o-os városi forg. adó

ügyében népes értekezletet tartottak f. hó 26 án, kedden városunk kereskedői és iparosai.

Hosszabb megbeszélés után az értekezlet egyhangulag kimondotta, hogy most, amikor mindenkinek teherviselési és adózási képessége olyannyira igénybe van véve, ezen új városi adó behozatala olyan megterhelését jelenti a város polgárságának, melyet egzisztenciális érdekeinek veszélyeztetése nélkül elviselni nem tud. Városunk más, szerencsésebb fekvésű városokkal szemben ipari és kereskedelmi tekintetben amúgy is nagy hátrányban van, messze kiesik a vasuti forgalomból, s ha most még a máshol nem fizetett 2°/_o-os forgalmi adóval is megróvatik, annál inkább nem lesz képes a versenyt más városoknak szerencsésebb helyzetben lévő iparával és kereskedelmével szemben felvenni. Az adó indoklásául felhozott okokat, bár az értekezlet elismeri, s azok nagyrészt helyesnek tartja, de nem helyeselheti, hogy a multak mulasztásait egyszerre és éppén a mostani nehéz helyzetben akarja pótolni a városi tanács.

Hogy városunk szegény, jövedelmi forrásai nincsenek, azt jól tudja a város polgársága, de viszont a mostani időt nem tartja alkalmasnak arra, hogy a polgárság újabb megterhelésével városfejlesztési programot lehessen keresztülvinni.

Éppén azért, tekintve, hogy más ut nem kínálkozik, egyhangulag elhatározta az értekezlet, hogy egy küldöttséget választ a maga kebeléből, melynek feladata lesz a kereskedelmi miniszternél eljárni ezen adó kivételének hatályon kívül helyezése érdekében.

Hiszi és reméli az értekezlet, hogy a küldöttség útja nem lesz eredménytelen.

Árlejtés partbiztosítási munkára. A helybéli államépítészeti hivatal közlése szerint, a Ministerul Lucrărilor Publice Nr. 7882—1922 szám alatt a Hașfalău—Ghimesi állami ut 21—22 km. szakaszán a décsfalvi vasúti átjáró mellett levő Küküllő partbiztosítását engedélyezte. E partbiztosítási munkára folyó évi október hó 24-én árlejtés fog tartatni a hivatalnál. A tervek és költségvetések a hivatalos órák alatt az államépítészeti hivatalnál (Serviciul de poduri și șosele) megtekinthetők.

A közönség köréből.

E rovatban közérdekű felszólalásoknak, helyreigazításoknak helyet adunk, de a felelősség a beküldőt terheli.

A „Székely Hírek“ f. hó 17-iki számában megjelent „Botrány a templomban“ c. közlemény oly sok valótlan és rosszakaratu állítást hoz személyemmel összefüggésbe, hogy szükségesnek tartom a minden céltartozástól ment igazságot leplezetlenül leírni.

Alsósófalván, mint új lelkész, 1921 év őszén, — igaz, azzal kezdtem működésemet, hogy a ref. iskola felállítását elrendelő felsőbb hatósági rendeleteket presbitériumi gyűlés elé terjesztettem. Megtette volna ezt más is az én helyemben. A felekezeti iskola felállítása nem az én érdemem. A presbitérium 1921 nov. 1-én tartott gyűlésében a jelen volt 16 presbiter, egyhangú szavazással elhatározta a felekezeti iskola felállítását. A képviselői közgyűlés is egyhangúlag csatlakozott az elhatározáshoz. Egy hét alatt a hívek megértő áldozatkészsége annyi pénzt, deszkát és más faanyagot hozott össze, hogy két tantermet kifogástalanul berendezhettünk belőle. Tehát nem én, hanem a presbitérium, — illetve az összes hívek áldozatkészsége állította fel a ref. iskolát.

Ref. iskolánk két tanítójának fizetését az egyháznak volt miből fedeznie, nem volt szükség a „nagy lelkészi kongrua egyharmad részének a befektetésére“. A „Székely Hírek“ tudósítója tévesen állítja be a helyzetet. A „nagy lelkészi kongrua“ fáj neki, — úgy látszik, erre akarja felhívni az államhatalom figyelmét s célja az, hogy a „kongruával jól tartott papi terrort“ megfélemlítse a kongrua esetleges elvetetésével. Fáj neki a papok kongruája, de nem fáj az, hogy a papok némely helyen heti 10—12 vallás-óra tartására vannak kötelezve, tehát a tanítói munka egyharmadát végzik az állami iskolánál, — de nem egyharmad tanítói fizetésért, — hanem díjtalanul.

A 368—1920. számú igazgatótanácsai rendelet értelmében Szegedi Károly állami tanítónak a presbitérium felmondotta a kántori állását 1921 nov. 1-én 83. számú határozatával, de ugyanekkor megbizta ideiglenesen a kántori teendőket végzésével 1922 szept. 1-éig, azzal a kikötéssel, hogy ha 1922 szept. 1-je után a ref. iskola tanítója lesz, úgy kántori megbízatása tovább is fog tartani. Ezen határozatot tehát nem én hoztam, hanem a presbitérium és jóváhagyta az egyházmegyei tanács.

Ugyancsak felsőbb hatósági intézkedésre történt a szervezett tanítói állások javadalmának a megállapítása is, ami a kántori fizetés és az 1919 évben a presbitérium által megszavazott s az egyházmegyei tanács által kántortanítói képezet határozott javadalom arányos megosztásából állított be. Szegedi Károly a régi kántori fizetést és a kántortanítói képezet határozott fizetést szerette volna a felsőbb hatósági rendelet határozata ellenére élvezni, de ezt tovább nem lehetett. Ez tehát a bajnak az igazi oka. Nem volt hajlandó visszajönni felekezeti tanítónak s nem volt hajlandó az Igazgatótanács 1922 jan. 26-án tartott gyűlésének határozata szerint évi ezer leu ért végezni a kántori teendőket és így saját maga hozta meg az ítéletet maga ellen.

A presbitérium 24 tagja közül 21 nem Szegedi tovább működésének engedélyezését kérte, hanem az 1922 jul. 23-án a szomszéd egyházbéli lelkész elnökielte alatt hozott képviselői közgyűlés határozatai ellen emelt kifogást formai okok miatt. Nem fedti az igazságot azon állítás sem, hogy az egyházközség 95 százaléka engem bepanaszolt. Nem panaszkodt be egy lélek sem, a felekezeti iskola ellen se panaszkodt senki.

F. évi aug. 24-én se azért jött ki az egyházmegyei vizsgáló-bizottság, hogy „rendet csináljon“, hanem egyházközség vizsgálatra. A vizsgálat rendjén a templomban az esperes úr kijelentette, hogy Szegedi, mivel nem akar egyházzal tanítója lenni, mint állami tanító nem maradhat szept. 1-én tul az egyház szolgálatában, mert az egyháznak iskolája van s felsőbb hatósági rendelkezés szerint, aki az iskola tani-

tója, az egyben kántora is az egyháznak. E kijelentésre többen válaszóltak, de ellenzéki álláspontot csak azok foglaltak el a felekezeti iskola ellen, akiknél mint állami, vagy közalkalmazottnál köteleességszámba ment a felszólalás.

Aug. 27-én reggel az Egyházi törvények 135. § a értelmében kijelöltem a templomban énekelendő énekeket s leküldöttem Szegedi Károlynak. Szegedi nem volt honn, a cédu lát felesége vette át azzal, hogy azt az urának okvetlenül át fogja adni. De Szegedi a kijelölés ellenére más éneket énekelt. Én, amikor a templomba bementem, mielőtt a derekas éneket megkezdték volna, a papizsékben és nem a szószékben, felálltam és azt mondtam: „nem azt énekeljék, ami ki van téve, hanem a 35-ik dicséretet, kérem azt tessék kitenni“. — Szegedi a jelző táblát kitette, de nem alázatosan, mint ahogy a „Székely Hírek“ írja, hanem dübölt rezketve és méltatlankodva; ha szó nélkül tette volna ki, nem történt volna semmi, de kitörésével kiprovokálta az én visszafogásomat is. Visszamentem somban sem feledkeztem meg arról, hogy templomban vagyunk. Nem mondtam azt, amit a „Székely Hírek“ ír, hogy: „hallgasson, mert itt én vagyok az Ur!“ Ez valótlan! Az is valótlan, hogy a hívek legtöbbje kivonult a templomból. Két (2) férfi ment ki (egyik állami tanító) és három nő; én legalább csak ennyit láttam. A templomban maradtak 350-en, amit onnan tudok, mert közének alatt mindig meg szoktam számolni a híveket és a templom látogatásáról naplót vezetek.

Prédikácóm alapigéje Jakab ap. levele 5. részének 7—8. verse volt: „Imé a szántóvető várja a földnek drága gyümölcsét, béketűréssel várja, míg reggeli és estvéli esőt kap. Legyetek ti is béketűrők és erősítetek meg sziveteket, mert az Urnak elővetele közel van“. Ezzel kapcsolatos volt az elő- és utóimám is, sőt még a kijelölt énekek is. Utóimám után kihirdettem, hogy Szegedi Károly szept. 1-én tul nem kántora az egyháznak, mert a neki felajánlott ref. tanítói állást nem fogadta el. A hirdetés után pedig a szószékben azt mondtam: „énekeljék el a 35-ik dicséret 6-ik versét.“ Erre Szegedi nem „a nagyobb botrány elkerülése végett“, — hanem a még nagyobb botrányért, kiment a templomból. Természetesen, utóénekek nélkül jöttünk ki a templomból. A botrányt talán mégsem a p.p. csinálta!

Valótlan, hogy én ima helyett átkot mondtam a kántorra. De az már valóság, hogy Szegedi a templomból kijöve, nagy tömeg előtt a legdurvább szitkot és átkot rakta reám, feleségemre és gyermekeimre, akik igazán nem vétettek neki.

Ezen eset óta is folytatják a harcot az érdekeltek, de eredménytelenül. A templomban kihirdetett egy heti beiratkozási időt a szülők gyorsan felhasználták, gyermekeiket a ref. iskolába beiratatták. Az állami iskolában még jóforra meg sem kezdődött a beiratkozás, amikor nálunk a terem befogadó képessége szerint megállapított létszám már betelt. Beiratkoztak 70-en és visszautasítottam eddig a betelt létszám miatt 26 jelentkezőt. Mindez azt mutatja, hogy sem a presbiterek, sem a hívek a ref. iskolának nem ellenségei.

A presbitérium minden panasza nélkül tudomásul vette Turóczy Árpád kántor tanítói kinevezését, — sőt Turóczy első templomi szolgálata telt templom előtt törént Templomból kijövet a hívek a legnagyobb meglepetéssel és hangján szólottak, s többen kijelentették előttem azt, hogy „minden jól van, ahogy van; nem vesztettünk semmit“.

Mindezek leírásával csak azt akartam, hogy a „Székely Hírek“ torzított, rossz indulatú és elfogult helyről szerzett értesülését az érdeklődők előtt helyes világítás alá állítsam.

Alsósófalván, 1922 szept. 20-án.
Nagy Gyula, ref. lelkész.

Az agrár-reform udvarhelyi járási bizottságának vezető-referensét gróf Nesselrode járásbíró e teendőket végzésétől a kormány felmentette, helyette az agrár-reform munkálatok vezetésével I. M. Constantinescu járásbíró biztásként meg.

Három költemény.

Alább 2 fordított és 1 eredeti költeményt közlünk, melyek közül a két fordított az eredetijét D. Munteanu itteni vezető államügyész írta; formás fordításukat pedig Voszka István dr. ügyésznek köszönhetjük. Van tehát közlésüknek külön helyi érdekessége is. Ez azonban nem a lényegesebb szempont. Művészi, irodalmi alkotásokról sokkal fontosabb kellék, hogy szép formában szépet fejezzenek ki, s szívből fakadva szívet gyönyörködtesse. A művészi szép e felfogásának nem szabad, hogy utját állják országhatárok, vagy nyelvi különbségek.

A kedves versek önmaguk fognak önmagukért beszélni. Szerzőjükről érdemes annyit tudni, hogy Donar Munteanunak — aki 1884 évben Dimbovitja megye egyik kis falujában született — az újabb román irodalomban jó ideje megbecsült neve van; már egy 1909-ben, Bukarestben megjelent irodalmi almanach a legelismertebb írók sorában szerepelteti. Verseiből többet, fordításban, előkelő német folyóiratok is közöltek. Versei magyar nyelven megjelent fordításáról nincs tudomás. Ezért szívesen fogadtuk beleegyezését az alábbi fordítások közzétételéhez, örülve, hogy szerzőjüket, ki tekintélyes állásában általában sok előzékenységet és megértő emberiséget tanúsít, mint embert és költőt is bemutathatjuk. A versek eredetijei a szerzőnek a Biblioteca Romănesca sorozatában kiadott „Aripi negre“ (Fekete szárnyak) című kötetében jelentek meg.

A fordító: Voszka dr. ügyész humanus felfogásával, minden kulturális és művészi dolog iránt tanúsított lelkeségével — mint a filharmonikus társaság elnöke is — régóta közismert és kedvelt szerepvivőjévé lett társadalmunknak. Hogy a költői tollat is sok rátermettséggel forgatja, fordításain kívül alább közölt, jól pergő és kedves eredeti verse is tanúsítja.

Donar Munteanu verseiből.

A parkban.

Dús virágillat a légtérben,
Forrás zenéje, madárdal
A fák hűs árnyéka játszik
A beható nap-ugárral.
A tó körül évszázados fák,
Tanul földi erőnek.
S a parkban feltűnik, s ellebben
Áttetsző teste egy nőnek.

Egy csónak ringadoz lágyan,
Aranyos tó tükörében,
Egy hatlyu szétterült szárnyal
Pihen a part közelében.
Egy rigó álmodoz ébren,
Keresve csöndes ágot
Lelkemet elfogja ismét
Egy tükör emésztő bánat.

De nézd csak! már megjelent ismét,
Repülve szép tündérszárnyon!
És ismét eltűnt a fák közt —
Csak álom ez! Vágyteljes álom!
De legyen bűr tündér, vagy árnyék,
Vagy az, akit szívem óhaj:
A csendes légtér panasszal
A lelke egyre csak sóhaj.

Pastell.

A csobogó forrás fölél
Lehajol egy szép leányka.
A szemek kék, haja arany,
Ingó-ringó a járása.
Himzett ruha, csinos kötény,
Keble, mint a hó fehér,
Játszi, színes pillangócskák
Röpködnek a víz felé.

Fehér lepkék, mint virágok,
Játszadónak a napfényben,
Keresve az édeséget
A mező selymes fűjében.

Egy sötét szemű fuicska,
Oly sudár, mint lilium,
Derűs kedvvel úri folyvást
A lepkéket a napon.

Fut a gyermek, a lány pedig
Magát nézve víz tükörbe:
A csobogó kék habokkal
Völgy felé fut csinos képe.
Erre feltűnik egy legény
S a lányhoz közeledik.
Légtér lepkék, — úgy fehérlik,
Mint a friss hó mindenik.

Elpirul a szép leányka!
Futna, de a legény enyhén
Utána kap, s az ölelés
Gyönyörű égsz testén.
Simul a lány, a legény meg
Átöleli derekát...
Ragyogó szép piros lepkék
Röpködnek a légtérben.

Fordította: Voszka István dr.

Találka.

Szomszédunknak van egy lánya,
Igen csinos kis leány,
Kék a szeme, haja szőke,
Arcá kissé halovány,
Szépen fejlett, habár alig
Tizennégy éves lehet.
Hogy is mondják? — a virágnak
Megtiltani nem lehet...

Tegnap még a parkban játszott,
Ma már öltözködni kezd,
Szép kis blúzban, új kötényben,
Mondhatom, hogy „szépen fest“.
Szereti a szép ruhákat,
Még a csinos öveket,
Mert hiába: a virágnak
Megtiltani nem lehet.

A múlt este Casinóból
Jöttem éppen haza én.
Már sötét volt, s a homályban
Egy ifjú pár tűnt elém.
Diák mellett a kis leányka
Abrándozni lépett,
Hiszen tudjuk: a virágnak
Megtiltani nem lehet.

Egy más estén négyen voltak:
Két fiú és két leány.
S midőn közelükbe értem
Zúvartan néztek reám,
Ott álltak az utcáson,
Bár az eső csepegett —
Mindhiába: a virágnak
Megtiltani nem lehet.

Haza érve elgondoltam:
Mi sem voltunk jobbak ám!
Órák hosszat álldogáltunk
Lucskos őszi délután
Remélve egy kézzoritást
Attól kit szívünk szeret...
S így van ez jól: a virágnak
Megtiltani nem lehet

Voszka István dr.

Mai számunkkal

nagyobb alakban más hasáb-beosztással jelenik meg a Székely Közélet. Ezt a kibővülést már régóta óhajtottuk; kívánttá, szükségessé tették: a figyelemmel kísérendő események bősége, elhelyezésre váró cikkeink száma és terjedelme. A régi keretek miatt, sajtóállatunkra, sokszor kellett beküldött cikkeken — nem egyszer az utolsó percben, kiszédés után is — rövidítenünk, sokszor: megtörtént események részletesebb leírását mellőznünk, azokhoz fűzendő megjegyzéseiket összefoglaló szövegünk. Az utolsó napon beérkezett hirdetések közül is sokat kénytelen volt a kiadóhivatal a következő számba hagyni.

Foképpen külső körülmények, technikai okok azonban mostanig akadályozták, hogy szükségessülte kívánságunk megvalósulhasson. A papírbeszerzés nehézségei, vásárlásának körülményes módjai miatt, a hónapokkal ezelőtt megrendelt nagyobb papírmennyiség csak most érkezett meg kiadóhivatalunk címére; mi sietünk rögtön igénybe venni, hogy az új évnegyedet nagyobb formával kezdhesük meg. Csak azt kérjük, hogy olvasóink, munkatársaink is új formánkat kedvelve, ha tehetik, még fokozottabb mértékben juttassanak ezután munkánkhoz segítséget.

Megemlítendőnek tartjuk, hogy ezután, természetesen, a kiadóhivatalnak is inkább módja lesz a hirdetések kívánalmainak teljes mérvben megfelelni.

HIREK.

Szeptember 30

Az ujoncok bevonulását a hadügyminiszternek a napokban megjelent rendelete szerint, október 1-ről november 1. re halasztották. A miniszter intézkedett, hogy az elhalasztást az összes hatóságok azonnal tudomására hozzák az ujoncoknak.

Jakab József, a legutóbb királyi kegyelemmel fogságból szabadult, volt udvarhelyi ref. segédlelkész egyházi esküvője eredeti terv szerint, a múlt vasárnap lett volna megtartandó. Időközben azonban a papi vizsgákat Kolozsváron kitűzték, s annak letétele céljából neki is el kellett oda utaznia, a vizsgája sikerült is. Emiatt azonban az esküvő a múlt vasárnapról elhalasztódott; s azt ezért október 1-én, vasárnap d. u. 3-4 óra között fogják — Kecskeméthy István dr. lelkészi közreműködése mellett — megtartani.

Fehér Imre szintársulata október 9-én kezd meg előadásait Székelyudvarhelyen. A társulat a vidék legkiválóbb erőiből áll, s méltán megérdemli a közönség támogatását. Az igazgatóság *tíz és tizenkét* előadásra bérletet nyitott, akinek előjegyzési szándéka van, még mindig előjegyezhet *Bodrogi* és *Hirsch* kereskedésében, ahol a szelvények is kiadatnak.

A külföldi alattvalóknak a sziguranca kormányrendeletén alapuló intézkedése folytán okmányokkal sűrűn jelentkezni kell. Azokat, kik itt tartózkodásuk alapos indokát igazolni nem tudják, kiutasítják. Az idegeneknek a város területéről vagy a községekben is, máshova csak a sziguranca, illetve a szolgabírói engedéllyel lehet eltávozni.

Torna. A helybeli ref. kollegium a nagyenyedi Bethlen-kollegium 300 éves jubileuma alkalmából rendezendő tőrcsünnepélynek nyilvános főpróbáját vasárnap, október hó 1-én d. u. 1/2 3 órákor tartja a kollegium kertben, melyre a sportkedvelő közönség figyelmét ez uton is felhívjuk. Belépő díj nincs. Önkéntes adományokat a versenyen résztvevő tanulóik utiköltsége és egyéb felszereléseik fedezésére köszönettel fogadják.

A nagyenyedi ref. kollegium háromszázados ünnepén a volt tanítványok által rendezett irodalmi matinéra, a múlt számunkban felsoroltakon kívül, újabban még Szabolcska Mihály és Finta Gerő ígérték meg szereplésüket. Városukból és a vármegyéből a ref. kollegium tornacsapata és a kísérő tanárokon kívül még többen szándékoznak az ünnepségeken megjelenni.

Egészségügyi vizsgálatra rendelték a napokban a városban szolgáló cselédeleányokat, ahol a vizsgálatért 10 leut kellett fizetni. Minthogy a díj fizetését s annak nagyságát előtűnk is többen panasztolták, illetékes helyre fordultunk felvilágosításért. Ott azt a választ kaptuk, hogy a vizsgálat, a sajnos, nagy mértékben terjedő mindenféle tömegbetegségek miatt kiadott kormányrendelet alapján történt s ugyan csak törvényes rendelkezés folytán a gazda köteles fizetni a vizsgálat díját, amely különben is minimális, csekélyebb, mint egy rendes orvosi vizsgálat szabályszerű díja.

Apáthy István dr. a szegedi Ferenc József Tudományegyetem tanára szerdán, 59-ik évében, régi szív-baja következtében, elhunyt. Ezelőtt az egykori kolozsvári egyetem volt, a sejt és szövettan tanára, s magának tudományos munkásságával világhírnevet szerzett. Évtizedeken át nyaranta Nápolyba járt, hol saját intézete volt, kutatásai végzésére. A politikában is erős részt vett, utóbb vezetés szerepre emelkedett; a forradalom után ő volt Erdély kormánybiztosa. Állásának a

viszonyok miatt már akkor kevés jelentősége volt. Később a volt kolozsvári magyar egyetem tanári karával együtt ő is kitelepült. Bona kiváló és markáns magyar tehetség veszett el.

Szüreti mulatságot rendez október 8-án a Bukarest-szálló színház termében a Hargita Testező és a Polgári önképzőkör. Ez a szüreti mulatság nagyon sikeresnek mutatkozik, programja mindenben méltó a régi, jól sikerült szüreti mulatságokéhoz.

Teljes vivó felszerelés, diszes petróleumlámpa és egyéb tárgyak eladók. Czim a kiadóhivatalban.

Rendőri hír. Vajda Márton volt udvarhelyi lakos ellen többen feljelentést adtak be, hogy náluk miot állítólagos villanyszerelő megfordulva, több világító körtét, s más alkatrészeket is eltulajdonított. Nehányan ezenkívül egyéb holmik eltűnését is panasztolták. Vajda — ugylátszik, a feljelentéseket megneszelve — a városból tovább állott. A rendőrség nyomozza.

KÖZGAZDASÁG.

„Esőt s gyermeket nem kell kérni” — mondja a székely közmondás s ez legalább is az elsőre vonatkozóan, ma teljes igazság. A közel napokban forró nyárba is beillő merydörgéssel s cikázó villámlással vegyes zuhogó záporok mosták végig az öreg anyaföldet. Az ősz természet — megvénhedett már szegény — elaludta az időt s két hónap után eszmélt föl, hogy valamit elmulasztott s most levélhullás, virág hervadás idejében uzsora kamattal fizette vissza tartozását. A tikkasztó forróságban, földet hasogató, aszályban összekulcsolt kezek, égre emelt tekintetek némán könyörögtek esőért s az ég azurkék szemével lemosolygott a gyarló emberekre, mintha mondaná: „tanuljatok lemondani”.

A lemondás világát éljük, sötétnek, vigasztalatlannak látjuk a jövőt. Minden gazdasági vonatkozásunkban guzba közt kezekkel nézünk bizonytalan jövőnkbe. Minden szabad mozgásunk elé gátat emel a hatalom tiltó parancsa. Husznap óta édesen csengő szavak jutottak fülünkhöz: az állat-kivétel szabad, — sertés kivétel szabad, — rekvirálás, ármaximálás nem lesz s a tettek mást bizonyítanak. Állatvásáraink forgalom nélküliek, a jól megindult sertésforgalmat megállította egy újabb rendelkezés: „a sertések kivétele tilos”, még csak az van hátra, hogy a gabona szabad forgalmazását is a hatalom vétője állítsa meg s akkor a gazda, hétköznapi nyelven mondva, elmeget zabot hegyezni. Igen, a zabról jut eszembe, hogy egyes községek határán kizöldült zabteresztek dísztelenkednek a felburjánzott tarlókon s itt-ott már zöld ősz vetés varázsol derültebb képet a felszaggatott keblű földtáblák közé, itt pusztulás, amott az új élet figyelmeztet, hogy a természetben nincs kezdet és vég, örök a folytonosság. Gazdáink egy része az ősziek vetése miatt a zabtermés betakarítását elbonyagolta s bár a vetés ideje is bekövetkezett, mégis a magkárán tanúja meg az örök igazságot: „mindent a maga idejében”.

A folytonos eső a gazdát egy ideig csaknem tétlenségre kárhoztatta; de még semmi sem késő, már foszladoznak a magasságbeli firmamentumról a rongyos felhőfoszlányok s a nap bágyadt mosolygása mellett szorgos kezek végzik el a félbemaradt munkát s ha nagyobb lesz is a verejték-hullás, ennek nyomán új áldás fakad.

A Földműves Szövetség értesíti mindazokat, akik az elmúlt tavaszon burgonya vetőmagot szereztek be, a szövetség közvetítésével, hogy eladásra szánt burgonyatermésüket a Szőlőstéle szeszgyár Udvarhelyre beszállítva métermázsánként 93 leu árban korlátlan mennyiségben átveszi.

A múlt keddi piacon: buza 60—75, rozs 52—60, törökbuza 64—65, zab 26—28, burgonya 11—17 leu árban kelt el vékánként.

V-6.

SPORT.

Coltea—Hargita 1:0 (1:0).

Gyönyörű idő kedvezett a két csapat mérkőzésének, mely azonban a közönségek csalódást hozott. A játék kezdetén, a második percben a Hargita kapusának a karjáról a labda a nálóba pattant s ez a véletlen goal a Hargita játékosait teljesen megzavarta, idegessé tette. Hiába vezették a legszébb támadásokat a Coltea kapuja ellen, nem tudtak eredményt elérni, egyenliten, s a mérkőzést az egyetlen, véletlennek mondható, öngol döntötte el a Coltea javára.

Az egész mérkőzést különben nagyon befolyásolta a bíró gyengéssége, k-pkodása.

A féldőben és a mérkőzés végén tartott birkozó verseny egyenlően el is maradhatott volna. A belépti díj-többletért semmit sem nyújtott a közönségnek.

Kiadó: a Könyvnyomda Részvénytársaság
Odorheiu (Székelyudvarhely)

Sz. 628—1922.

Hirdetmény.

Ót-ni Ócfalva község korlátlan kimerési joggal bíró korcsmája 1923. évi január 1-én kezdődő egymásutáni 3 évre 1922. évi október 27-én d. e. 10 órákor a község házában tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fog adni. Kikiáltási ár 600 lei, bántépénz 10%.

Árverési feltételek a taureni-i körjegyzői irodában betekintheők.
Taureni, 1922 szept. 10.

Barthalis, kjsz.

ISKOLAI CIKKEK, IRODAI SZEREK

nagymennyiségben
érkeztek és legju-
tányosabb árban
kaphatók a

KÖNYVNYOMDA RÉSZV.-TÁRS.

papir- és írószér-
kereskedésében ::

ODORHEIU—SZ.—UDVARHELY.

Odorheiu r. t. város tanácsától.

Sz. 2977—1922.

Hirdetmény.

A városi tanács közhírré teszi, hogy a városi erdők folyó évi makktermése folyó évi október 2-ikén d. e. 10 órákor a gazdasági tanácsosnál tartandó nyilvános árverésen el fog adni. Árverési feltételek ugyanott megtekintheők.

Odorheiu, 1922 szept. 27.

Városi tanács.

BŐR.

Rizling és Bakator fajbor kisebb-nagyobb mennyiségben eladó
Str. Principesa Maria
(Szentimre-u.) 10. sz. a.

FIGYELEM!

A híres kolozsvári mézeskalácsos cég:

VIRÁG FERENC

a f. évi október 4-iki vásárra ismét megérkezik. A rossz közlekedési és szállítási viszonyok miatt tíz év óta most látogatja meg újból udvarhelyi kedves vevőközönségét. Kifűnő árukat hoz. Szives pártfogást kér.

Velour, filz, bársony-kalapok

átalakítását, a nálam megtekinthető modellek után, jutányos áron vállalom:
Dr. Lányi Imréné, Bul. Regefe
Ferdinand (Kossuth-utca) 29. szám.

Értesítés!

Soci György

brassói posztóáru
gyári raktár az
országos vásáron
nagy választék-
kal és mélyen
leszállított áruk-
kal a piactéren lesz.

Eladó Odorheiu-Sz. udvarhelyen
a Str. Mihai Viteazul (Király-utca) **6. szám** alatt levő 5 szoba, konyha, kamra, megfelelő mellékhelyiségekből álló, terjedelmes udvarral és kerttel rendelkező épületes belsőség. Részletes feltételek dr. **Borosnyay Pál** ügyvéd irodájában megtekinthetők.

**Sima köpenyek készítését 400,
Kosztümök készítését 500**

lentől kezdve vállalja:

JURMANN női szabó

Odorheiu—Sz.—udvarhely.

Házi szőtt posztók

ványolását, simi-
tását és festését
legszebb kivitelben
közvetíti:
Szenkovics J. Utóda.

Pályázat.

A zeteai zetalaki róm. kath. elemi iskolánál üresedésben levő 6 ik tanítói állásra pályázat hirdettetik. Jövedelme évi 80 lei az iskola pénztárából; státiusi segély és az „egyetemes egyházi adóból” megillető rész.

Pályázatok határideje október 8. Nostrifikálási vizsga szükséges régi oklevéllel bírónak.

Az iskolaszék.

Férfiruha-szabó.

Elvállalok és a legdivatosabb kiállításban elkészítek minden elkémba tartozó munkát.

Szives pártfogást kér teljes tisztelettel:

LÖRINCZY ISTVÁN

férfiszabó Str. Principesa Maria
(Szentimre utca) 21. szám.

Szenzációs olcsó árak Hirsch Rudolf divatáru üzletében.

Nagy küldemény férfi- és női téli posztók és barchetok érkeztek. — Férfiöltönyre való tiszta gyanju szövet teljes hozzávalóval Lei 750.

Szövetek

raglán, télikabát, felöltő és öltönyökre, női kabátokra, gyermekruhákra nagy választékban és rendkívül jutányosan kaphatók.

Vásznak lepedőkre, női és férfi fehérneműre, siffonok, asztalterítők, dunyha- és párnatokok, dunyha- és párnahuzatokra, butorszövetek, ágyterítők, kávésgarnitúrák stb. **LÖBL R.** Odorheiu, Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 25. szám.

Eladó házak.

Str. Mihaiu Viteazul (Király-u) 14. sz. alatti (Antal-féle), — Str. Princ. Elisaveta (Bethlen-u) 43. sz. a. (Kovács József féle), — Strada Princ. Maria (Szentimre-u) 13 sz. (Illyés-féle) házas beltelkek eladók. — Értekezhetni: **dr. Jodál Gábor** ügyvéd irodájában.

Gallérok, ruha- és fehérneműk tisztítását és festését a cluji kolozsvári **Kristály-gőzmosóda** részére közvetít: **Szenkovics J. Utóda.**

Eladó ház Str. Principesa Maria (Szentimre-u) 38. sz. a. mely áll: felső részen 3 szoba, konyha, földszinten 1 szoba, konyha, kert és mellékhelyiségek. Értekezhetni: Str. Principesa Maria (Szentimre-u) 33

Üvegezést elvállalok: **BACSICS JÓZSEF** kereskedő, Odorheiu.

Kerestetik egy megbízható, tisztességes asszony, **szakácsnő**, jó főző, polgári konyhába. Jó bánásmód biztosítva. — Cím a kiadóhivatalban.

Eladó üzleti állványok és nagy petróleum-lámpák **Szenkovics J. Utódnál.**

Tanítók szabni, varrni olcsón és gyorsan. **Elvállalok** kabát, kosztüm, ruha- és fehérnemű varrást jutányos árért. Mihaiu Viteazul (Király-utca) 29. sz.

Női ruhák,

pongyolák, bluzok, női, férfi, gyermek fehérneműk, menyasszonyi kelengyék

őszi kabátok és kosztümök

legkényesebb estélyi és nycái ruhák olcsón, pontosan, a legújabb divat szerint készülnek; átalakításokat lelkiismeretesen végez:

Dolvig Keresztélyné

Odorheiu-Székelyudvarhely, Str. Horia (Kornis-u.) 14 sz., emelet.

Két személyes fehér gyermekkocsi eladó Piața Regina Maria (Deák. tér) 10.

MUST

érkezik e héten **Orbán és Markovits** borkereskedőkhöz.

SCHULLER JÁNOS KALAPOS

Odorheiu - Székelyudvarhely. Bul. Reg. Ferd. (Kossuth-u) 29.

Elvállalja mindenféle női s férfi kalapok legdivatosabb átalakítását.

Szolid árak, pontos kiszolgálás!

ÉRTESÍTÉS.

Szives tudomására juttatjuk a t. vevőközönségnek, hogy addig is, míg üzlethelyiségünk elkészül, a **Str. Principesa Maria (Szentimre-utca) 14.**

sz. utcára nyíló pincehelyiségben az üveg- és porcellán áruk árusítását és az ablakozást megkezdjük

A szives pártfogást ezen üzlethelyiségben is nagyon szépen kéri:

Márk Testvérek.

Románul tudó

irodai alkalmazottat keresek. Cím a kiadóhivatalban.

Asztalos-, lakatos- és kovácszszerzők,

épület- és butorvasalások érkeztek Remscheidből. Zománczott edények és mindenféle konyhafelszerelési cikkek nagy választékban kaphatók.

Szines bőrök, antilop-, lack-, zsevrő-, box-bőrök, 1^a Crupon-talpak

és minden e szakmába tartozó kellékek a legjutányosabb napi árban.

Vadászati cikkek!

Melegítő- és főzőkályhák!

A vidéki kereskedők legolcsóbb bevásárlási forrása!

FRITZ KÁROLY, vas- és bőrkereskedő.

A tüzvész miatt kiüritett kereskedésemet kedden, f. hó 19-én, újból megnyitottam.

Van szerencsém a t. helybeli és vidéki hölgyközönség tudomására hozni, hogy

TÉLI KALAP-MODELLJEIM

megérkeztek. Felhívom figyelmüket arra, hogy munkacsoport **Budapestről, Karsay Ferike** divattermének első k lapkészítőjével szaporítottam, ki a legkényesebb izlést is kielégítően dolgozik. Állandóan raktáron tartok: mindenféle kalapkellékeket, úgyszintén filz-, velour- és bársonykalapok átalakítását elvállalom. — Fehér kalapokat legszebben tisztítunk. — Strucc- és kocsagtoll tisztítása és átalakítása. —

Harisnya, himzés, szalag, himző-, kötő-, horgoló pamut, kézimunka-kellékek. Himzések elkészítése a legszebben, olcsó árban. Kristálytisztító kézimunka előnyomda. Lámpaernyő és virágkészítés — A t. hölgyközönség szives pártfogását kérve,

tisztelettel: **BINDER ISTVÁN UTÓDA.**

BANCA MARMOROSCH, BLANK & CO. S. A.

TARGU-MURESI FIÓKJÁNAK ODORHEIU-I KIRENDELTSÉGE

ODORHEIU-SZÉKELYUDVARHELY, BULEVARDUL REGELE FERDINAND 20. Alaptőke és tartalékalap lei 302.000.000.— Betétek lei 2.500.000.000.—

TELEFONSZÁM II

Betéteket legelőnyösebb kamattalab mellett elfogad és azokat bármikor felmondás nélkül visszafizeti

Átutalásokat a bel- és külföld minden piacára testvérintézeti és közvetlen összeköttetéssel újjan legelőnyösebben és leggyorsabban eszközöl.

Kölcsönöket nyújt a legelőnyösebb feltételek mellett —

Vállalatok részére óvadékokat nyújt.

Amerikai testvérintézete (New York, Broadway Street 33) valamint bármely amerikai bank által átutalt összegeket és kibocsátott csekkeket leggyorsabban kifizet.

Elvállal és lebonyolít minden a bank szakmához tartozó ügyletet, valamint kereskedelmi ügyletek finanszírozását.

Állandóan raktáron tartok:

Ideál furógépeket 13 m/m fémfuróhoz

10. számú furógépek 25 m/m

2. sz. furógépek 22 m/m fémfuróhoz

Kovács-ültők Phönix acélból

Kovács szerszámok

Csavarmetszők

Steier-satuk egész 30 kg-ig

Órás satuk — Órás-reszelők

Reszelők minden nagyságban és méretben

Kőfűrészek

Gatterfűrészek

Fűrészlapok különböző formákban

Karikahajós varrógépek

Csővágó 1 zolltól 3 zollig

Csőfogók 1 zolltól 3 zollig

Önműködő kenőszelencék és olajozók

Drótkéfék

Villás-kulcsok

Benzin forrasztó pikák

Gépolajok

Cylinder olaj (Valvolin)

Varrógép-olaj üvegekben

Tavotta (gépszir)

Szárnyszivattyúk 5 számig

Gummilemez

Klingerit, eredeti angol 4-ig

Asbest lemez egész 5 m/m ig

Gépvorrószij

Szijszegecsk vörös rézből

Serleg csavarok

Szalamiák egész és törött

Horgonyozott tetőlemez

Fekete tetőlemez

1 transmissio rud 6 mm. vastag, 3 meteres

Vajköpűök

Kandia-bonbonok

Kávé

Rizs

Cukor

Liszt

Lucernamag

Firnisz

Express-lakk

Kopál-lakk

Brunolin

Zománcfesték

Minium

Linoleum

Vaslakk

Terpentin

Horgonyfém

Szatinober

Kerékpárok

Kerékpár alkatrészek

Csavaranyuk

Gummicsovek

Szeparátorok

Kerékagy-furó 2¹/₂ - 3¹/₄ zollig

Lemez ollók

Juhnyiró ollók

Szunyogháló

Hitelesített ürmértékek

Épület és butorvasalás

Zománcedények

1 nagy jégszekrény

Pénzszekrény

Football labdák

Dura clemék

legolcsóbban beszerezhetők: **Josif BACSICS József**

Prevalia de Coloniale și Ferărie — Vas- és fűszerkereskedés Odorheiu-Sz.-udvarhely, Piața Regina Maria (Batthyány-tér) 5.